

Vefsn kommunes høringsuttalelse

Rapport – Forsvarssjefens fagmilitære råd

Innledende merknad

Vefsn kommune har mottatt til høring ”Rapport – Forsvarssjefens fagmilitære råd”, i ekspedisjon av 291111.

Vefsn kommune tar i den følgende uttalelse i hovedsak stilling til rapportens kap. 4.3 Heimevernet.

Innledningsvis vil vi imidlertid også – ut fra strategiske og beredskapsmessige vurderinger gi til kjenne at dersom det velges kun en kampflyhovedbase i fremtiden, så anser vi det særdeles betenkelig om denne ikke lokaliseres til Bodø. Dette med sikte på de strategiske og beredskapsmessige utfordringer den fremtidige utvikling av og satsning i Nordområdene kan medføre

Som vedlegg til vår uttalelse følger uttalelse behandlet av de tre regionråd på Helgeland, Sør Helgeland Regionråd, Indre Helgeland Regionråd og Helgeland Regionråd. De tre regionråd har enstemmig gitt sin tilslutning til uttalelsen, som således er støttet av samtlige 18 kommuner på Helgeland.

Kommentarer til rapportens kap. 4.3 – Heimevernet.

Vi finner det naturlig å konsentrere vår uttalelse i hovedsak til de endringer som direkte berører Helgeland og HV-14, der vi oppfatter rapporten slik:

Heimevernet foreslås organisert i 4 regioner, der region 4 består av de tre nordligste fylker, der følgende endring er foreslått:

”I region 4 videreføres distriktsstabene for HV-16 i Bjerkvik og for HV-17 på Porsangmoen i Porsanger. HV-16 overtar territorielt ansvar og styrkeproduksjonsansvar fra distriktsstaben HV-14 på Drevjamoen ved Mosjøen, som anbefales nedlagt”.

I praksis vil dette medføre at ledelse av HV operasjoner på Helgeland skjer fra Bjerkvik, og at styrkeproduksjon legges til Bjerkvik. Dette vil medføre en sterk forringelse av Drevjamoens funksjon som øvings- og skytefelt – og i verste fall ser vi muligheten for en nedleggelse av Drevjamoen. Vi kommer tilbake til vurderinger omkring Drevjamoens funksjon i så vel militær som sivil beredskapssammenheng.

Vi vil for øvrig generelt uttrykke vår betenkelighet med en styrkereduksjon fra 45.000 til 30.000. Vi kan vanskelig se at dette gjør det mulig å opprettholde et HV som skal kunne løse de oppgaver som forutsettes i Lov om Heimevernet.

Militær tilstedeværelse

Konsekvensene av forsvarssjefens fagmilitære råd vil være at vi får et tilnærmet totalt fravær av militær tilstedeværelse fra Bodø til Værnes – et område på 690 km fra sør til nord. Dette vil etter vår mening ha betydelige negative sikkerhetsmessige og beredskapsmessige konsekvenser.

I Lov om Heimevernet - § 13 – heter det i annet avsnitt:

”Ut over pliktig tjeneste etter §§ 9 til 12 kan heimevernssoldater pålegges tjeneste som tar sikte på å avverge eller begrense naturkatastrofer eller andre alvorlige ulykker. Det samme gjelder tjeneste, herunder vakt hold og sikring av objekter og infrastruktur, som tar sikte på å avverge eller begrense anslag av omfattende eller av annen årsak særlig skadevoldende karakter, rettet mot vesentlige samfunnsinteresser”

Heimevernet har således en viktig oppgave i å begrense og/eller avverge naturkatastrofer og alvorlige ulykker/terrorhandlinger som måtte oppstå i fredstid – også som viktig bistandsressurs til politiet og/eller fylkesmannen.

Heimevernets lokale forankring og tilstedeværelse gjør Heimevernet spesielt egnet til å bistå sivile myndigheter ved ulykker og katastrofer. Heimevernets styrke har vært – og er – å kunne stille mannskaper og ledelse til disposisjon på kort varsel. Dette krever tilgang til trent personell med kort reaksjonstid.

Det er meget betenkelig og uheldig at den militære kommandomyndighet mister den lokale og regionale tilknytning, og dermed kontakt med den sivile beredskaps ledelse i regionen, med derav følgende uheldige konsekvenser for HV`s beredskap i § 13 oppdrag. Lokalkunnskap og god kontakt med de sivile beredskapsmyndigheter er helt avgjørende for så vel ledelsens som mannskapenes funksjonsdyktighet og operative evne.

Det kan heller ikke sees bort fra at flytting av den operative ledelse fra Drevjamoen til Bjerkvik vil påvirke rekruttering av frivillig mannskap fra regionen, med derav følgende negativ utvikling av tilgang på personell med den nødvendige kunnskap om lokale forhold og kommunikasjonsmessige utfordringer. Det vil bli en betydelig utfordring for en distriktsstab i Bjerkvik å opprettholde den nærhet, lokalkunnskap og kontroll som er en forutsetning for et optimalt operativt og effektivt Heimevern på Helgeland. Vi vil her henlede oppmerksomheten på avstanden Bjerkvik – Drevjamoen som er 530 km, med en beregnet kjøretid – under normale væreforhold og med direkte fergeforbindelser – på 7 timer 15 minutter.

Drevjamoen

I løpet av de siste 5 år er det foretatt betydelige investeringer på Drevjamoen, og ytterligere oppgradering er pågående og planlagt.

Nytt og tidsmessig kontorbygg og lagerbygg:	Ca. 50 mill NOK
Nytt Ammunisjonslager og Våpenlager – under oppføring	Ca. 20 mill NOK
Oppgradering av skyte- og øvingsfeltene – forberedende arbeider utført – oppstart hovedarbeider høst -12	Ca. 25 mill NOK

Disse investeringer gjør Drevjamoen til et av landets mest moderne og rasjonelle øvingsfelt, og er det eneste skyte- og øvingsfelt mellom Bardu og Steinkjer som kan benyttes til øving med alle typer våpen.

Tilstedeværelsen av Distriktsstaben er en viktig forutsetning for den rasjonelle og effektive drift av skyte- og øvingsfeltet. Vi har registrert at denne rasjonalitet og effektivitet sågar ble styrket ved at distriktsstaben (etter oppføring av nytt kontorbygg) ble flyttet fra Mosjøen sentrum til Drevjamoen. Så vidt vi er kjent med er Drevjamoen for øvrig i dag det mest kostnadseffektive treningssenter forsvarret disponerer.

Drevjamoen har også en viktig funksjon som øvingsfelt for politiet – både fra Salten og fra Helgeland Politidistrikt.. En redusert rasjonalitet i driften – og i verste fall en nedleggelse – vil svekke politiets forhold for våpentrening, og dermed ha negative konsekvenser for politiets beredskap i kritiske situasjoner.

Regionen Helgeland

Regionen Helgeland har 18 kommuner med totalt ca. 78.000 innbyggere, og er en i kommunikasjonsmessig sammenheng utfordrende region – midt i Norge. Det er vanskelig å argumentere med regionen som et befolkningsmessig tyngdepunkt, men med tre industrielle tyngdepunkt som Alstahaug, Rana og Vefsn, samt havbruk og en voksende oljevirkosomhet, så er Helgeland Norges viktigste industrikonsentrasjon. Regionen har pr. i dag en kraftproduksjon på 6,8 Twh, og planer for videre utbygging av så vel vann- som vindkraft gjør regionen til en av de viktigste også når det gjelder kraftproduksjon. Utenfor Helgelandskysten ser vi også et økende antall oljetransporter med påfølgende fare for utslipp og katastrofer.

Geologiske og meteorologiske utredninger tilsier at vi kan forvente mer ekstremvær og hyppigere naturkatastrofer i fremtiden – bl.a. i form av ras og flom. De kraftige stormer og deres ødeleggelser sist år har synliggjort hvor viktig et lokalt forankret og godt trent Heimevern er.

Vi har i den senere tid fått en økende oppmerksomhet mot ulike former for terror, og Helgelands næringsstruktur utgjør også terrormål der slike handlinger vil kunne få svært alvorlige konsekvenser.

Helgeland fremstår som en av de regioner i landet hvor terroranslag, ulykke, krise eller naturkatastrofe kan få de alvorligste konsekvenser, med derav følgende store krav til så vel

den militære som den sivile beredskap. En svekkelse av Heimevernstrukturen vil i denne sammenheng ha stor negativ virkning på sikkerhet og beredskap i regionen.

Vår konklusjon

Vefsn kommune anser nedleggelse av distriktsstab HV-14 på Drevjamoen som en uakseptabel svekkelse av så vel militær som sivil beredskap på Helgeland, og krever at distriktsstab HV-14 opprettholdes på Drevjamoen, samtidig som Drevjamoen skyte- og øvingsfelt utvikles videre i henhold til vedtatte planer.

Vefsn kommune vil også uttrykke sin tvil om hvorvidt vi med en styrkereduksjon som foreslått for Heimevernet vil kunne opprettholde en troverdig sikkerhet og beredskap – militært og sivilt i alle deler av landet.

Mosjøen, 05.01.12

Jann Arne Løvdahl

Ordfører Vefsn kommune